

SIMBOLUL ÎN CREAȚIA GRAFICIANULUI GHEORGHE VRABIE

Margareta TROFIM, Constantin SPÎNU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Gheorghe Vrabie is a leading figure art in Moldova. It is a major force illustrator, showing extraordinary originality both in book illustration and the graphics easel, monumental art and heraldry.

Cuvinte cheie: symbol, color, visual arts, contrast.

Gheorghe Vrabie este o personalitate marcantă a artei din Republica Moldova. Este un grafician de o forță majoră, dând dovada de originalitate atât în ilustrația de carte, cât și în grafica de șevalet, arta monumentală sau heraldică.

Gheorghe Vrabie utilizează frecvent simbolul ca mijloc de realizare a imaginilor în operele marilor clasici.

Simbolul orchestrat original îl regăsim frecvent în grafica de carte la operele literare "Miorița", "Harap Alb", "Dafnis și Cloe", "Sărmanul Dionis".

Realizate de către artist pe parcursul a mai mulți ilustrațiile la "Miorița" se caracterizează printr-o coeziune intrinsecă a imaginii cu textul baladei. Demersul narativ al acestor imagini se derulează concomitent cu expresia simbolică a acesteia, producând mesaje generalizatoare ce țin de spiritualitatea națională. Reușita expresivității decorative a ilustrațiilor sale se datorează nu numai desenului, dar și câmpului, fondalului, facturii și culorii sale. În ilustrațiile la povestea "Harap Alb", artistul utilizează linia pronunțată artistică, expresivă ce delimitează forma figurilor, creând o plastică muzicală și poetică. Povestea lui Harap Alb l-a atras pe artist prin dinamismul subiectului, prin diversitatea personajelor, valorificând și credința țăranilor în triumful binelui și a răului. Pictorul utilizează în desen elemente de grotesc. Obiectul-simbol este redat de către artist prin protagonistul poveștii, pe care îl considera drept model al virtuților bărbătești. Pe coperta lucrării este reprezentată imaginea unui leu tânăr, ținând strâns spada scoasă din teacă, prin care se denotă atitudinea autorului față de personajul principal al poveștii. Pictorul îl prezintă pe Harap Alb ca pe un tânăr puternic, dar simplu cu trăsături fine ale feței, cu plete lungi și ochi mari melancolici.

Ilustrațiile la "Dafnis și Cloe" sunt realizate prin utilizarea liniei albe pe fondal negru, fapt ce promovează un anumit mesaj. În lucrarea dată Gheorghe Vrabie apelează la un grad superior de generalizare plastică favorizând un anumit mesaj. Compoziția imaginilor este redată simplu însă cu multă chibzuință, acordându-se accesoriilor un rol minim. Spiritul artei pentru pictor nu constă în amanunte și detalii concrete ci în expresivitatea chipului însuși, plasticitatea corpului, grațiozitatea și eleganța mișcărilor.

Ilustrațiile la "Sărmanul Dionis" realizate în guașă se caracterizează printr-o tehnică specifică, unde linia datorită trăsăturilor cu pensula coagulează forma, iar polivalența cromatică a acestor linii, acostează imaginea în spiritualitatea națională și concomitent oferă narațiunii subiectuale anumite note de dramatism.

Simbolismul în creația lui Gheorghe Vrabie se face văzut nu prin imaginea bătaoare la ochi ci prin capacitatea acestuia de a fi simțit deslușit. Foarte semnificative și profund simbolice sunt ilustrațiile la poemul Luceafărul realizate de către Gheorghe Vrabie, el accentuează linia dramatică a poemului, străduindu-se astfel să redea esența filosofică a creației eminesciene. Astfel, realul este în strânsă concordanță cu cosmicul, încât imaginile terestre apar ca niște scene de gen dezvoltate pe fondalul unor interioare arhitectonice. Lumea cosmosului la pictor exclude orice asociație cu realitatea de pe pământ, un spațiu infinit plin de astre. Expresivitatea compoziției este redată prin formele colțuroase, prin efectele de contrast.

Pe coperta "Luceafărului" se văd figuri geometrice aurii, încrucișate pe câmpul verde, amintindu-ne de razele ascuțite ale unei stele. Pe cea a cărții lui "Dafnis și Cloe" apare un arabesc alb ondulat, care se asociază cu elemente de ornament elen vechi. Pictorul vrea să-l facă pe cititor să simtă atmosfera artistică a cărții de cum o ia în mână.

De asemenea graficianul a ilustrat cu o intensitate deosebită și cărțile pentru copii. Unde pictorul abordează două principii de bază: idealul visat al copilăriei și amintirile personale.

Construcția ilustrațiilor sale creează la micii cititori asociații cu lumea înconjurătoare, firească și dragă lor dar totodată poetizată, transfigurată de fantezia artistului. Pomul cu frunziș bogat e transformat într-o pălărie verde, astfel pomul fiind un simbol universal al longevității și imortalității spirituale și fizice. Gheorghe Vrabie vrea să demonstreze copiilor cât de frumoase sunt lucrurile cu care ne-am obișnuit: trecerea anotimpurilor, jocul luminos al păsărilor, podul multicolor al curcubeului. Ilustrând poeziile, el tălmăcește cu atenție și gingășie, creează paralele plastice cu textul artistic, ajutând micii cititori să înțeleagă sonoritatea și eleganța lor sobră [1, 2].

Gheorghe Vrabie e grafician prin vocație și e firesc, că anume grafica constituie forma cea mai importantă, dominantă creației sale. Prin intermediul ei artistul meditează, abordează problemele filosofice și sociale ce-l frământă.

O abordare a a realității contemporane o găsim în ciclul de acvaforte "Orașul Contemporan", artistul încearcă să imprime senzația de dinamism interior al vieții contemporane și totodată să scoată la iveală mai detaliat adevărul infinit despre corelația spațiu-timp.

Peisajul urban la Gheorghe Vrabie e complicat din punct de vedere emotiv și necesită o gândire mai activă. El colindă cartierele orașului făcând o serie de schițe, ca mai apoi imaginile asimilate le încheagă într-o singură compoziție. El prezintă orașul ca pe o creație verificată, desăvârșită și rațională a mâinilor omului, iar amploarea construcțiilor – ca pe un simbol al timpurilor noastre.

Concomitent cu activitatea de creație în diverse genuri ale artelor plastice Gheorghe Vrabie a avut ce spune și în domeniul heraldicii, elaborând Stema de Stat și Drapelul Republicii Moldova, care reprezintă simbolurile naționale ale Republicii Moldova.

Drapelul de Stat al Republicii Moldova e un tricolor (steag cu trei culori): albastru (azuriu), galben-deschis, roșu. Albastrul simbolizează speranța la mai bine a locuitorilor acestui plai. Galbenul cum e lanul pîrguit semnifică bogăția poporului. Roșul ne amintește de sângele varsat pentru libertate.

La rândul ei Stema de stat este plină de semnificații. Astfel după spusele plasticianului "acvila simbolizează latinitatea și divinitatea carului. să ne amintim că vulturul e unul din simbolurile lui Iisus Hristos. roza e simbol al stăruinței. Luna nouă care seamănă cu litera "C", înseamnă creștere, renaștere. Capul de bour e simbolul istoric al Moldovei. Steaua dintre coarnele lui e cu opt colțuri, ca și cea care a răsărit la Bethleem la nașterea pruncului Iisus. pe mantia Maicii Domnului din icoane stelele sunt de asemenea cu opt colțuri. Sceptrul din bratul acvilei simbolizează suveranitatea, iar ramul de maslin - dorința de pace. Crucea din ciocul acvilei e semn al creștinătății".

Deci conchidem că artistul Gheorghe Vrabie a utilizat în creația sa frecvent simbolul ca mijloc de expresie plastic și purtător de mesaje de importanță.

Bibliografie

1. Colecția "Moldavica". Seria Plasticienii Moldova. *Gheorghe Vrabie*. Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Chișinău, 2003.
2. SPÎNU, Constantin. *Cu privire la problema realizării spațiului și timpului în pictură. Aspecte metodologice.* // Anuarul „Arta '92”. Studii, cercetări și documente. Academia de Științe a Moldovei, Secția Studiul Artelor. Chișinău: Litera, 1992.